



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

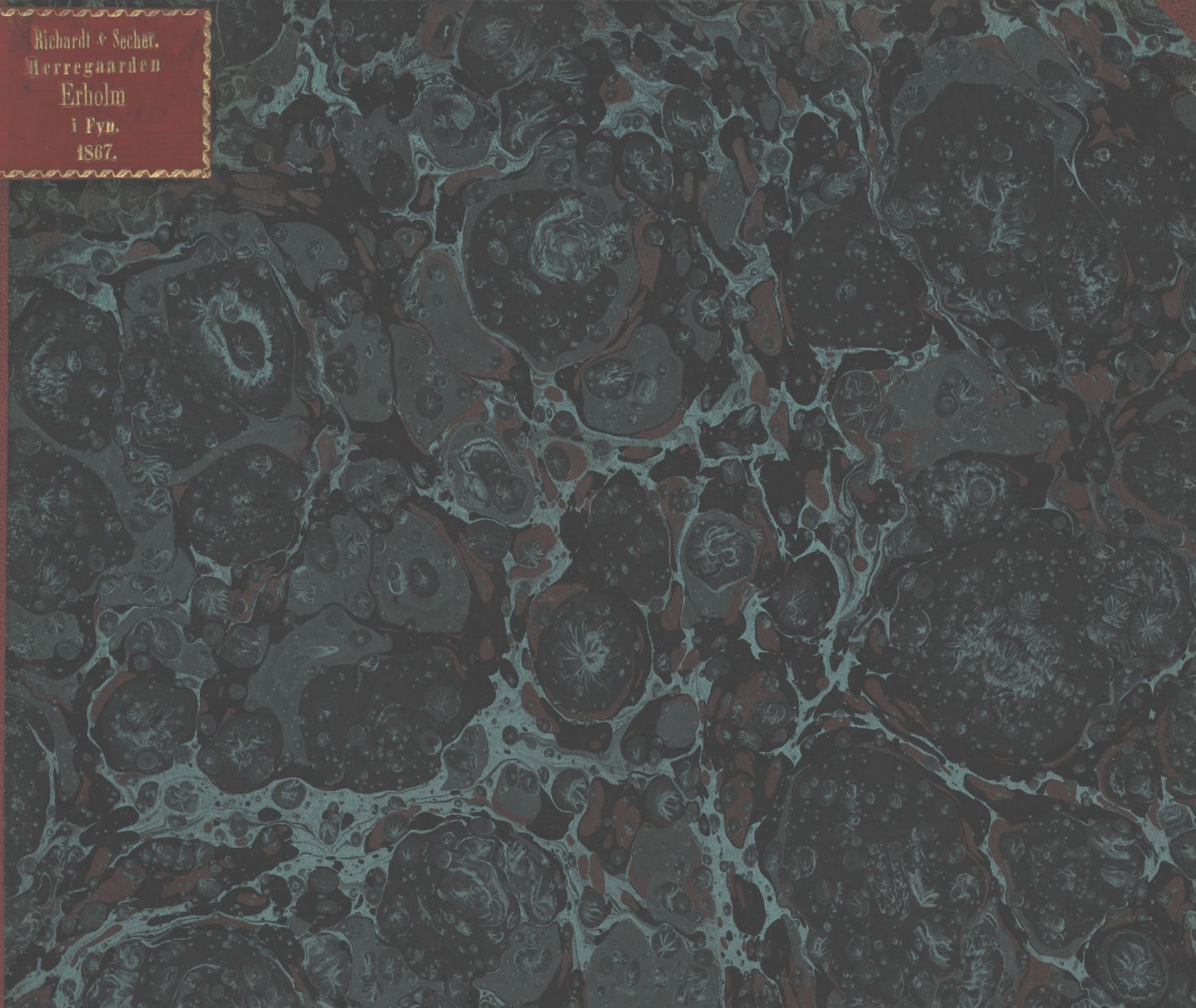
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Richardt & Secher.
Herregaarden
Erholm
i Pyn.
1867.





Richardt del

C A Reitzel's Forlag

I W Tegner & Kittendorff's lith Inst

ERHOLM

i Fyn.

ERHOLM

i Fyn.



Om trent 2¹/₂ Mil sydpøst for Middelfart ligger Herregaarden Erholm i Rørup Sogn, Bends Herred og Odense Amt. Denne Gaards Historie er ikkun lidet bekjendt. Saameget vides, at den har været Herregaard før det 15de Hundrebaar, og at dens ældste Ejere hørte til Witten Krumstrup. Fru Inger Krumstrup, der var Søster til Biskop Lage Urnes Moder Fru Kirstine Krumstrup, var gift med Erik Jepsen Ravensberg til Rindholm (i Sølland), som ved dette Giftemaal blev Ejer af Erholm; Fru Inger var Enke i Aaret 1513. Deres Søn var Klavs Eriksen, der nævnes første Gang i November 1521, da han var med at besegle et af hans Farbroder Albret Jepsen udstædt Skjædebrev til St. Lucii Alter i Roskilde; Aaret efter var han Hovedsmand paa Kjøbenhavns Slot og i Vaaren 1523 paa Kalundborg Slot; men strax efter overgav han Slottet i Frederik den førstes Hænder og fik derfor af Almuen Tilnavnet „Slippeflot“. Ved den ny Konges Kroning blev han slaaet til Ridder. 1525 tog han Slottet Dronningholm (ved Arre Søen), som laae til Kongens Fædebur, fra Erkebiskop Gustav Trolle og fik af Kongen Livsbrev derpaa. Vønderne i Venet vare rebe til, Erkebiskoppen til Villie, at „slaa Dronningholm ned“ eller gjenindsætte ham paa Gaarden; men Gustav Trolle vilde ikke tilstæde dem det, eftersom Hr. Klavs Eriksen havde en stor Wt; i December 1526 maatte denne overlade Dronningholm til Hr. Johan Bjørnsen, som havde faaet Livsbrev derpaa. Den foregaaende Sommer havde Hr. Klavs Eriksen været en af de gode Mænd, som fulgte eller i det mindste skulde følge Kongens Datter til Preussen. I Aaret 1527 var han i Biskop Lage Urnes Tjeneste, og Aaret efter fik han af denne sin Frænde Haraldsborg Slot og Len med 4 tilliggende Herreder. Slottet afbrændtes under Grevesfejden; men Venet havde han endnu i August 1536. Smedens Haraldsborg gif op i Luer, var Lensmanden paa Rassebølle, hvilken

Hovedgaard han nylig havde faaet til Eje. Af Svendborgs Borgere førtes han da til denne By og maatte i Juli 1534 love Greb Christoffer af Odenseborg Lydighed, og paa samme Tid afbrændte Grevens Tilhængere ogsaa hans Gaard Rindholm. Hr. Klavs Eriksen døde paa Erholm den 1ste Januar 1541. Sex Aar senere giftede hans Enke Fru Susanne Wølle, Datter af Rigeraad Ejler Eriksen til Rassebølle og Fru Anne Bild, sig med Jakob Brokkenhus til Damsbo. Erholm tilhørte imidlertid ikke Hr. Klavs Eriksen alene; ogsaa hans Søster Fru Elline Eriksdatter, der var gift med Emmike Ottesen til Røllerup, havde Del med i Gaarden. Deres Datter Fru Anne Emmiksdatter, hvis Ægtefælle var Klavs Basse, arbejdede i det mindste hendes Del af Gaarden; hun levede 1549, og hendes Mand nævnes endnu 1566 som Ejer af Erholm. En af deres Døtre var gift med Johan Norby til Tagemosegaard (i Bends Herred, Sandager Sogn), som derved blev Erholms Ejer. Han udtog i Juni 1595 en kongelig Stævning imod Fru Thale Emmiksdatter, Enke efter Klavs Brokkenhus til Søndergaard, og Fru Maren Brokkenhus til Estrup med deres Raadværger, fordi de tilholdt sig en Gaard i Rørup Sogn, Ebberup By, til hvilken Gaard Ejler Brokkenhus havde tiltaget sig Ret efter en Kontrakt, som var til imellem ham og Fru Anne Emmiksdatter, hvilken denne dog ikke havde villet besegle. Johan Norby mente nu, at hans Hustru og hendes Medarvinge ikke vare skyldige at holde Kontrakten, efterdi Fru Anne ikke havde underskrevet den, og at den saaledes ikke kunde komme ham selv eller hans Hustru til nogen Skade. Med sin Broder Otte Norby til Vønderup (i Merløse Herred i Sølland) havde han fem Aar tidligere haft en Retskrætte, fordi Klavs Basse, der var Fader til begge Hustruer, havde afhændet til Broderen baade Hovedgaardens Vønderup og en anden Gaard i

ERHOLM

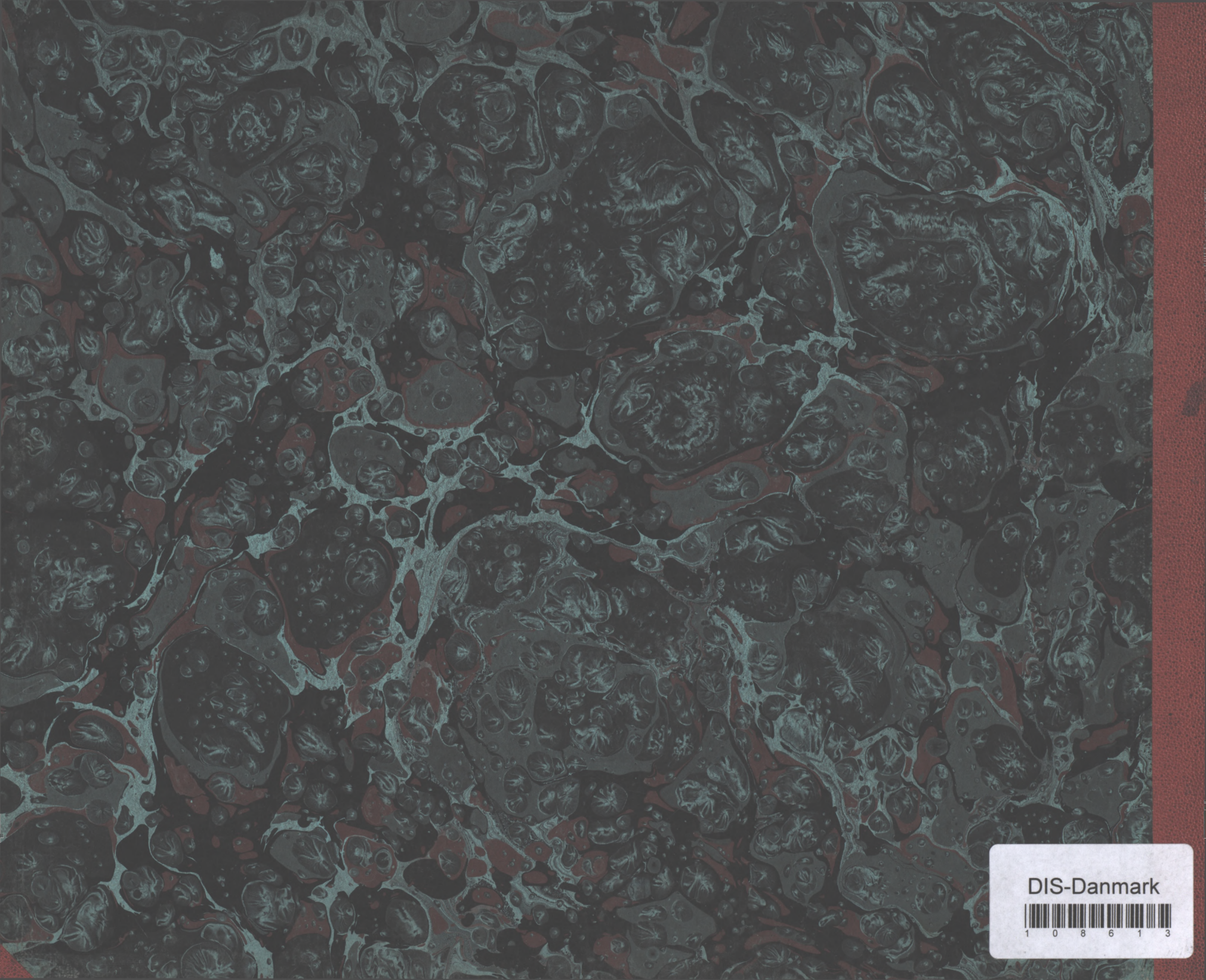
i Fyn.

Dvstrup, hvilket Sagsøgeren antog ej at kunne hindre dennes egen Hustru i at faa Del i dette Gods efter sin Fader, da Klavs Basse ikke med Rette kunde forlobs overlade et af sine Børn noget Gods. Johan Norby døde i Juli 1614, og efter ham nævnes hans Søn Otte Norby som Gaardens Ejer. I øvrigt vides intet om Ejerne før 1678, da Erholm tilhørte Oberstlieutenant Povel Bertel, og samtidig med ham nævnes Raadmand Erik Nielsen i Årsens som Ejer. 1699 tilhørte Gaarden Jeremias Splitt, og 1721 købte Krigskommissær Anders Simonsen Erholm, som først Aaret i Forvejen havde faaet fuldt Gods. Efter ham tilhørte Gaarden hans Broder Konferensraad og Amtmand over Årsens og Hingsbøls Amter Hans Simonsen, som i Aaret 1759 købte Hovedgaarden Søndergaard (i Rørup Sogn) og den 25de November 1761 oprettede disse to Godsfer til et Stamhus for Lorens Christian Ernst de Cederfeld, født 1752. Han stulde, naar han blev voksen, gifte sig med Stifterens Brodersøns Christoffer Simonsens Datter Anne Sofie, der var født 1755; de holdt Bryllup 1776, Amtmand Simonsen døde 1768, og Lorens de Cederfeld tiltraadte nu Stamhuset. Han døde som Kammerjunker 1822. Efter ham tilhørte Stamhuset hans Søn Hans Vilhelm Cederfeld de Simonsen, der døde 1836 som Kammerherre og Stiftamtmand over Fyns Stift, og siden har det tilhørt hans Søn, den nuværende Besidder Kammerherre H. E. J. Cederfeld de Simonsen,

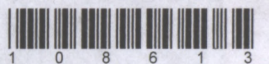
der i afskillige Aar indtil November 1867 har været Amtmand over Svendborg Amt.

Erholms Hovedbygning, der er i gothisk Stil og 2 Etager høj, er opført af den nuværende Besidder i Aarene 1850 til 1853. Gaardens Fladindhold var 1857: 318 Tdr. Land Ager, 169 Tdr. Land Eng, Mose og Rær og 336 Tdr. Land Skov. Det hele til Stamhuset hørende Skovareal er 629 Tdr. Land.

I Aaret 1770 var Erholms fri Hovedgaardstaxt Ager og Eng 18 Tdr. 2 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb. Begge Hovedgaarde med Godsfer udgjorde i alt 842 Tdr. 1 Skpr. „ Fdk. 2 Alb. Ager og Engs Hartkorn. Skovskylben var 19 Tdr. 7 Skpr. „ Fdk. 1 Alb. — I Aaret 1852 var det hele Ager og Engs Hartkorn 757 Tdr. „ Skpr. 3 Fdk. Deraf udgjorde selve Erholm 52 Tdr. 2 Skpr. 3 Fdk. 2¹/₄ Alb. og Søndergaard 46 Tdr. 6 Skpr. „ Fdk. „¹/₃ Alb. Vøndergobset var 92 Fæstegaarde med 620 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdk. „³/₄ Alb.; deraf hørte de 44 Gaarde under Erholm og de 48 under Søndergaard; Husenes Tal var 82, hvoraf de 9 vare jordløse. Vøndergobset udgjør for Tiden 331 Tdr. 4 Skpr. Ager og Engs Hartkorn, og i Fideikommisskapitaler for solgt Vøndergods haves 247,374 Rdlr. Hovedgaardenes Hartkorn er 138 Tdr. 4 Skpr. I Bankaktier haves 5,800 Rdlr. og i Bankhæftelses-Obligationer 5,677 Rdlr. Under Stamhuset høre Rørup, Gjelsted, Skydebjærg og Orte Kirker med matriculerede Kirke- og Kongetiender 183 Tdr. 1 Skpr.



DIS-Danmark



1 0 8 6 1 3